

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Заступник керівника
(проректор з науково-педагогічної роботи)

М.В. Афанасьєв
М.В. Афанасьєв

Макроекономіка

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	усі
Спеціальність	усі
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	усі

Вид дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

базова
українська

Завідувач кафедри
*Економічної теорії
та економічної політики*

Мащенко

к. е. н., доц. Мащенко М. А.

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2019

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри Економічної теорії та економічної політики
Протокол № 1 від 02.09.2019 р.

Розробники:

Бріль М. С., к. е. н., доцент, доцент кафедри Економічної теорії та економічної політики

Кліменко О. М., к. е. н., доцент, доцент кафедри Економічної теорії та економічної політики

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

1. Вступ

Анотація навчальної дисципліни:

В сучасних умовах глобалізації розуміння та аналіз тенденцій розвитку загальноцивілізаційного процесу, теоретичне осмислення трансформаційних перетворень сучасного світу можливо лише за умови пізнання фундаментальних основ функціонування і розвитку національної економіки.

Дисципліна «Макроекономіка» є важливою у процесі підготовки фахівців з усіх напрямів підготовки та розрахована на комплексне вивчення, а саме: вивчення теоретичного навчальної дисципліни на лекціях, відпрацювання теоретичних питань на семінарських заняттях, а також самостійне вивчення матеріалу.

Питання, які розглядаються у дисципліні «Макроекономіка», мають важливе значення для майбутнього економіста, оскільки дозволяють розкрити механізм функціонування національної економіки на основі макроекономічних теорій, концепцій, моделей, обґрунтованих світовою та вітчизняною наукою й апробованих економічною практикою. Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів з економічною літературою, нормативно-правовими актами.

Актуальність вивчення дисципліни «Макроекономіка» в Україні ґрунтується на необхідності остаточного формування та подальшого розвитку національної соціально-економічної моделі .

Мета навчальної дисципліни:

формування у студентів цілісного світогляду і навичок системного мислення щодо розкриття механізму функціонування національної економіки на основі макроекономічних теорій, концепцій, моделей, обґрунтованих світовою та вітчизняною наукою й апробованих економічною практикою і набуття студентами відповідних професійних компетентностей, що забезпечують формування соціально-економічної поведінки.

Курс	1	
Семестр	2	
Кількість кредитів ECTS	4	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	30
	семінарські, практичні	30
	лабораторні	-
Самостійна робота		60
Форма підсумкового контролю	залік	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Політична економія	Власність і економічна влада
Мікроекономіка	Соціальна відповідальність влади, бізнесу, суспільства
	Сучасні економічні теорії
	Трансформаційна економіка та економічна політика держави
	Економіка добробуту

2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здійснювати аналіз основних макроекономічних показників	Вміння аналізувати основні макроекономічні показники, їх співвідношення та вимірювання, а також проблеми, що пов'язані з ними
Здійснювати оцінку ключових проблем функціонування основних ринків національної економіки	Вміння досліджувати теоретичні та методологічні проблеми сучасного ринку праці, використовуючи концепції різних наукових шкіл; використовувати чинники товарного ринку при аналізі особливостей функціонування національної економіки
Здійснювати аналіз ролі основних суб'єктів господарювання в сучасному економічному кругообігу	Здатність характеризувати доходи і споживання домогосподарств у сучасному економічному кругообігу
Здійснювати оцінку ролі держави в формуванні основних інструментів ефективного функціонування національної економіки	Здатність аналізувати роль держави в економіці та основні функції держави Вміння робити обґрунтовані висновки щодо вирішення проблеми рівноваги платіжного балансу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Аналіз основних ринків економіки

Тема 1. Макроекономіка як наука

1.1. Місце макроекономіки в системі економічних наук. Вступ до макроекономіки. Місце макроекономіки в економічній науці. Макроекономіка як теоретична основа економічної політики. Взаємозв'язок макроекономіки та мікроекономіки.

1.2. Предмет, об'єкт та суб'єкти макроекономіки. Предмет макроекономіки. Економічна система як об'єкт макроекономіки.. Сутність економічної політики та її види. Функції макроекономіки. Етапи розвитку макроекономіки. Основні макроекономічні школи: меркантилізм, фізіократи, класична школа, марксизм, кейнсіанство, монетаризм, теорія раціональних очікувань, економіка пропозиції, інституціоналізм.

1.3. Основні проблеми і основні поняття та показники макроекономіки, їх взаємозв'язок. Роль держави у вирішенні основних макроекономічних проблем.

Макроекономічна політика та її види. Фіскальна, монетарна, зовнішньоекономічна та соціальна політики. Результативність політики, її залежність від політичних факторів.

1.4. Основні методи макроекономіки. Методологія макроекономіки. Методи дослідження національної економіки. Макроекономічне моделювання. Графічні моделі, їх значення та основні правила побудови. Ендогенні та екзогенні змінні макроекономічних моделей. Номінальні і реальні змінні. Модель кругопотоку. Двосекторна модель. Доходи і витрати. Заощадження та інвестиції у схемі кругопотоку. Державний та зарубіжний сектори у схемі кругопотоку.

Практичне заняття. Взаємозв'язок макроекономіки та мікроекономіки з іншими науками. Роль держави у вирішенні основних макроекономічних проблем. Графічні моделі, їх значення та основні правила побудови

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

2.1. Система національних рахунків. Національні рахунки як фактологічна база макроекономіки. Методологічні принципи побудови системи національних рахунків (СНС). Основні категорії СНС: додана вартість, інституційні одиниці, сектори, операції, рахунки. Відмінність СНС від балансу народного господарства.

2.2. Валовий внутрішній продукт (ВВП) та валовий національний продукт (ВНП). Методи обчислення ВВП. Тіньова економіка. Поняття ВВП. ВВП та ВНП, їх співвідношення. Вимірювання ВВП та проблеми, що пов'язані з ним. Методи обчислення ВВП: виробничий, розподільчий (по доходам) та метод кінцевого використання (по витратам). Тіньова економіка. Співвідношення між потенційним і фактичним ВВП. Роль цінового фактора у вимірюванні ВВП. Номінальний і реальний ВВП. Показники рівня цін. Індекси цін. Індекс споживчих цін (ІСЦ). Індекс цін виробника. Дефлятор ВВП. Відмінність між ІСЦ та дефлятором ВВП. Зведення номінального ВВП до реального ВВП. Інфлювання і дефлювання.

2.3. Макроекономічні показники на чистій основі: чистий внутрішній продукт, національний дохід та зв'язок між ними. Національне багатство.

Практичне заняття. Рішення задач та евристичних завдань стосовно

Тема 3. Ринок праці

3.1. Зайнятість та безробіття. Повна зайнятість, неповна зайнятість, надмірна зайнятість та рівень безробіття. Основні види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне. Причини безробіття. Повна зайнятість, природне безробіття та потенційний ВВП. Відставання фактичного ВВП від потенційного (розрив ВВП). Соціальні наслідки безробіття.

3.2. Ринок праці та механізм його функціонування. Попит, пропозиція і ціна на ринку праці. Класична теорія ринку праці. Кейнсіанська теорія ринку праці. Теорія гнучкого ринку праці.

3.3. Державне регулювання зайнятості. Державна політика зайнятості населення. Стимулююча політика як метод зменшення безробіття та її інфляційні наслідки. Висновки кривої Філіпса для політики зайнятості. Державні програми сприяння зайнятості.

Практичне заняття. Основні показники використання робочої сили. Закон Оукена та втрати економіки від циклічного безробіття. Крива Філіпса про зв'язок між безробіттям та інфляцією в короткостроковому та довгостроковому періодах.

Тема 4. Товарний ринок

4.1. Сукупний попит. Сукупний попит, його сутність та відмінність від ринкового попиту.. Цінові чинники сукупного попиту; причини від'ємного нахилу кривої сукупного попиту. Нецінові чинники сукупного попиту та їх вплив на його криву.

4.2. Сукупна пропозиція. Сукупна пропозиція, її сутність. Графічна модель сукупної пропозиції. Класична модель сукупної пропозиції і виробнича функція. Крива сукупної пропозиції в довгостроковому періоді і її переміщення. Крива сукупної пропозиції в короткостроковому періоді. Теорії сукупної пропозиції. Зміна цін і реального ВВП на різних ділянках короткострокової сукупної пропозиції. Нецінові чинники сукупної пропозиції.

4.3. Рівновага сукупних попиту і пропозиції. Модель AD – AS як базова модель економічної рівноваги. Порушення рівноваги змінами в сукупному попиті та механізми її відновлення. Ефект храповика. "Перегрита економіка". Порушення рівноваги змінами в сукупній пропозиції та механізм її відновлення.

Практичне заняття. Графічна модель сукупного попиту. Графічна модель сукупної пропозиції. Класична модель сукупної пропозиції і виробнича функція. Довгострокова та короткострокова ринкові рівноваги.

Тема 5. Грошовий ринок

5.1. Механізм функціонування грошового ринку. Грошова пропозиція та грошові агрегати. Попит на гроші для угод, попит на гроші як активи та їх графічна інтерпретація. Класичний та кейнсіанський підходи до функції попиту на гроші. Процентна ставка: сутність, основні види та чинники, що впливають на її рівень. Мотиваційна роль реальної процентної ставки для встановлення рівноваги на грошовому ринку.

5.2. Банківська система та грошова пропозиція. Основні функції комерційних банків. Банківські резерви. Банківський механізм розширення грошової пропозиції на основі депозитного мультиплікатора. Грошова пропозиція з урахуванням депозитних та готівкових грошей. Грошова база, грошовий мультиплікатор і грошова пропозиція.

Практичне заняття. Графік грошової пропозиції. Модель грошового ринку. Порушення та відновлення рівноваги на грошовому ринку.

Тема 6. Інфляційний механізм

6.1. Інфляція: сутність та основні види. Темп інфляції та методи його обчислення. Види інфляції залежно від її темпів. Очікувана та неочікувана інфляція за теоріями адаптивних та раціональних очікувань. Види інфляції за джерелами виникнення: Причини інфляції. Кейнсіанська та монетарна концепції щодо причин інфляції.

6.2. Механізм розвитку інфляції. Стагфляція. Антиінфляційна політика.

Практичне заняття. Інфляція попиту, інфляція витрат та їх графічна інтерпретація. Крива Філіпса як аналітичний засіб стабілізаційної політики держави в короткостроковому та довгостроковому періодах.

Змістовий модуль 2. Аналіз і структура складових економічної політики держави

Тема 7. Споживання домогосподарств

7.1. Споживання. Доходи домогосподарств як джерело споживання. Доходи і витрати домогосподарств в моделі економічного кругообігу. Складові та розподіл особистого доходу та особистого наявного доходу в приватній закритій економіці. Заощадження та споживання домогосподарств. Економічна нерівність та способи її оцінювання. Крива Лоренца. Споживання як функція наявного доходу. Використовуваний дохід і споживання. Функція споживання. Автономне споживання та чинники, що на нього впливають. Чинники споживання, не пов'язані з поточним доходом.

7.2. Кейнсіанська модель поведінки споживача. Середня та гранична схильність до споживання. Динаміка середньої схильності до споживань та заощаджень. Міжчасовий вибір споживача. Гіпотеза життєвого циклу. Гіпотеза постійного доходу.

Практичне заняття. Зв'язок між диференціацією доходів і споживанням. Графік споживання. Автономне та індукційоване споживання. Особливості споживання в Україні в умовах ринкової трансформації економіки.

Тема 8. Приватні інвестиції

8.1. Заощадження та інвестиції. Заощадження як функція наявного доходу. Чинники заощадження. Вибір заощадником активу. Види заощаджень. Рівень заощаджень. Рівновага між заощадженнями та інвестиціями. Класичний та кейнсіанський механізм урівноваження заощаджень з інвестиціями.

8.2. Інвестиції в основний капітал. Функціональна роль інвестицій. Економічний зміст інвестицій. Кейнсіанська та неокласична інвестиційна функція. Відсоткова ставка як чинник інвестиційного попиту. Номінальна та реальна відсоткова ставка. Податок на прибуток і чиста прибутковість інвестицій. Крива сукупного попиту на інвестиції. Чинники автономних інвестицій і їх вплив на криву інвестиційного попиту.

8.3. Визначення прибутковості інвестиційних проектів. Методи визначення прибутковості інвестиційних проектів: бухгалтерський та дисконтованої вартості.

Практичне заняття. Графік заощадження. Середня та гранична схильність до заощадження. Нестабільність інвестицій. Інвестиції в економіку України. Моделі простого акселератора.

Тема 9. Сукупні витрати і ввп

9.1. Модель „витрати-випуск”. Сукупні видатки та їх складові. Рівноважний ВВП. Визначення рівноважного ВВП на основі методу "видатки - випуск". Фактичні та заплановані видатки. Модель "кейнсіанський хрест".

9.2. Модель „вилучення-ін'єкції”. Визначення рівноважного ВВП за методом "вилучення – ін'єкції". Система вилучень та ін'єкцій в економічному кругообігу. Роль запасів у досягненні економічної рівноваги в короткостроковому періоді. Заплановані та незаплановані інвестиції. Ринок позичкового капіталу та його роль у забезпеченні рівноваги між заощадженнями та інвестиціями.

9.3. Мультиплікатор витрат. Автономні та індукційні витрати. Механізм мультиплікації автономних витрат.

9.4. Рівноважний ВВП в умовах різного рівня зайнятості. Сукупні витрати і потенційний ВВП. Рецесійний розрив як наслідок дефіциту автономних витрат. Графічна та математична інтерпретація рецесійного розриву. Інфляційний розрив як наслідок надмірних автономних витрат.

Практичне заняття. "Заощадження – інвестиції" як спрощена модель економічної рівноваги. Ефект мультиплікатора та його графічна інтерпретація. Графічна та математична інтерпретація інфляційного розриву.

Тема 10. Економічна динаміка

10.1. Джерела економічного зростання. Економічне зростання: сутність, основні чинники та типи. Економічне зростання та економічний розвиток. Трансформація виробничих факторів у продукт. Внесок окремих факторів в економічне зростання. Залишок Солоу. Економічне зростання на основі моделі AS-AD і кривої виробничих можливостей.

10.2. Основні моделі економічного зростання. Неокейнсіанські моделі Р. Харрода й Е. Домара. Неокласична модель економічного зростання Солоу. Основні передумови моделі. Вплив запасу капіталу на економічне зростання. "Золоте правило" нагромадження як критерій максимізації рівня споживання. Вплив приросту населення на економічне зростання.

10.3. Проблеми зростання економіки України. Проблема економічного зростання в різних групах країн та в Україні.

10.4. Економічні цикли. Сутність, види та структура. Основні фази економічного циклу та їх характеристика. Теорії щодо причин виникнення економічних циклів.

Практичне заняття. Кейнсіанська та неокласична теорії економічного зростання. Виробнича функція. Вплив технічного прогресу на економічне зростання. Висновки моделі Солоу. Модель мультиплікатора-акселератора.

Тема 11. Держава в системі макроекономічного регулювання

11.1. Роль держави в економіці та основні функції держави. Взаємодія ринкової економіки з державою. Податки, витрати та позики держави. Основні функції держави як суб'єкта макроекономічного регулювання. Основні положення класичної теорії. Кейнсіанська теорія як теоретична база державного регулювання економіки. Держава в економічному кругообігу в умовах змішаної економіки. Відносини держави з іншими суб'єктами економічного кругообігу. Вплив держави на економічний кругообіг. Монетаризм як концепція розвитку зрілої ринкової економіки. Теорія економіки пропозиції. Теорія раціональних очікувань. Роль інформаційного середовища.

11.2. Сутність фіскальної політики держави. Дискреційна фіскальна політика. Мультиплікативний вплив державних закупівель і чистих податків на реальний ВВП. Мультиплікатор збалансованого бюджету. Автоматична фіскальна політика. Стабілізаційний вплив на економіку автоматичної фіскальної політики в умовах падіння та зростання виробництва. Ефект гальмування автоматичної фіскальної політики та необхідність її доповнення дискреційною політикою. Фіскальна політика з урахуванням пропозиції. Наслідки фіскальної політики на основі моделі "сукупний попит - сукупна пропозиція". Вплив зниження податків на ВВП згідно з теорією економіки пропозиції. Наслідки стимулювання податкової політики для державного бюджету. Крива Лаффера про залежність між податковими ставками і податковими надходженнями до бюджету. Фіскальна політика та державний бюджет. Вплив фіскальної політики та циклічних коливань на державний бюджет.

11.3. Сутність монетарної політики держави. Види, цілі та інструментарій монетарної політики. Монетарна політика в моделі AD – AS. Наслідки монетарної політики в коротко- та довгостроковому періодах.

Практичне заняття. Роль держави в основних теоріях макроекономічного регулювання. Граничний коефіцієнт податків і складний мультиплікатор податків. Автоматичні чисті податки як вмонтовані стабілізатори.

Тема 12. Зовнішньоекономічна діяльність

12.1. Платіжний баланс. Рахунок поточних операцій та його складові. Рахунок капітальних операцій та його зміст. Сутність та роль автономної статті "Помилки та упущення". Резервні активи як регулятивна стаття платіжного балансу.

12.2. Валютний курс. Валюта та її види. Форми котирування валютного курсу. Види валютного курсу залежно від режиму його формування. Двосторонній та багатосторонній валютні курси. Номінальний та реальний валютний курс. Паритет купівельної спроможності. Попит і пропозиція як чинники валютного курсу. Зв'язок валютного курсу з платіжним балансом.

12.3. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Вплив зовнішньої торгівлі на ВВП. Чистий експорт як компонент сукупних витрат. Гранична схильність до імпорту. Вплив чистого експорту на ВВП. Мультиплікатор витрат у відкритій економіці.

Практичне заняття. Модель платіжного балансу. Валютні системи в розвитку. Економічна рівновага в умовах відкритої економіки.

4. Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі колоквиуму як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час семінарських, практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки; арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання; здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімумально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			Практичні заняття	Поточні контрольні роботи	Творчі завдання	Наукова стаття	Колоквіум	Усього
Змістовий модуль 1. Аналіз основних ринків економіки	Тема 1. Макроекономіка як наука	1-2 тиждень	5					5
	Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків	3-4 тиждень	5		2			7
	Тема 3. Ринок праці	5-6 тиждень	5					5
	Тема 4. Товарний ринок	7 тиждень	5		2			7
	Тема 5. Грошовий ринок	8 тиждень	5	5			10	20
	Тема 6. Інфляційний механізм	9 тиждень	5					5
Змістовий модуль 2. Аналіз і структура складових економічної політики держави	Тема 7. Споживання домогосподарств	10 тиждень	5					5
	Тема 8. Приватні інвестиції	11 тиждень	5		2			7
	Тема 9. Сукупні витрати і ВВП	12-13 тиждень	5					5
	Тема 10. Економічна динаміка	14 тиждень	5	5			10	20
	Тема 11. Держава в системі макро-економічного регулювання	15 тиждень	5			4		9
	Тема 12. Зовнішньо-економічна діяльність	16-17 тиждень	5					5
Усього			60	10	6	4	20	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

5. Рекомендована література

Основна

1. Базилевич В. Д. Макроекономіка: практикум : навч. посібн. / В.Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Л. О. Баластрик : за ред. В.Д. Базилевича. – 2-ге вид., переробл. і доп. – Київ : Знання, 2010. – 550 с.
2. Макроекономіка :навчальний посібн. / О. М. Кліменко, О. М. Крюкова, В. М. Філатов та ін. ; під заг. ред. О. М. Кліменко. –Харків : ВД «Инжэк», 2011. –250 с.
3. Макроекономіка :учебн. пособ. / Е. Н. Клименко, О. Н. Крюкова, М. А. Мащенко, А. А. і др. : –Х.: ИД «ИНЖЭК», 2011. – 200 с.
4. Мэнкью Н. Г. Принципы макроэкономики: підручник для вузів /Н. Г. Мэнкью 4-е изд. – СПб.: Изд. «Питер» , 2010. – 576 с.

Додаткова

5. Дорнбуш Р. Макроекономіка / Р. Дорнбуш, С. Фишер. – М. : Научная книга, 2004. – 632 с.
6. История экономики и экономической мысли :учебн. пособ. Под ред. Филатова В.М. – Х. : ИД «ИНЖЕК», 2012.–328 с.
7. Кейнс Дж. М. Общая теория занятости, процента и денег: / Дж. М. Кейнс ; пер. с англ. – М. : Прогресс, 1978 – 488 с.
8. Клименко Е. Н. Макроекономіка : учебное пособие для самостоятельного изучения дисциплины для иностранных студентов всех направлений подготовки / Е. Н. Клименко, О. Н. Крюкова, М. С. Бриль. – Харьков : Изд. ХНЕУ им. С. Кузнеця, 2015. – 220 с.
9. Макконнел К.Р. Экономикс. Принципы, проблемы и политика. / К. Р. Макконнел, С. Л. Брю 16-е изд. – М. : Инфра-М, 2007. – 960 с.
10. Олійник О.В. Зовнішнє оцінювання (підготовка). Основи економіки : репетитор / О.В. Олійник.–Х.: Факт, 2008.–256 с.
- 11.Олійник О.В. Олімпіадні завдання з економіки : збірник / О.В. Олійник, І.Є. Тимченко./–Х.:Веста ; Вид. «Ранок», 2007.–400 с.
12. Jennissen, Roel Peter Wilhelmina Macro-economic determinants of international migration in Europe : Proefschr. / Door Roel Peter Wilhelmina Jennissen; Rijksuniv. Groningen Amsterdam :

Інформаційні ресурси в Інтернеті

13. Сайт Держкомстат України. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

14. Про Державний бюджет України на 2018 рік (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2018, № 5 – 6, ст. 60), [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/>.